

Bütün ülkelerin
proleterleri birleşin!Devrimin de, partinin de
güvencesi işçilerdir!Karkâren hemü
velâtan yekbin!

İŞÇİNİN SESİ

Yıl:8, Sayı:206
23 Ağustos 1982

ÇEK - AL

TKP davasında savcının okuduğu iddianameyi, ifadeleri ve kişilere ilişkin bölümleri dışarıda bırakarak, bu sayımızda yayınlamaya başladık. Burjuvazinin TKP hakkındaki değerlendirmelerini yansıtması açısından belgesel değer taşıyan iddianameyi dört bölümde yayınlayacağız. Gazetemizde yayınlanabilir, en azından anlaşılabilir bir duruma getirmek için, Türkiye devletini temsilen yazılan iddianameyi gramer ve imla olarak düzeltmek zorunda kaldık. Bu bakımdan iddianame aslından belli farklılıklar taşıyor.

TKP DAVASI İDDIANAMESİ

Tarihçe

Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliği'nin Mustafa Suphi'ye Bakü'de 1920 yılında kurduğu Türkiye Komünist Partisi (TKP), maksatlı ve şuurlu bir nüve teşkil etmiş, Mustafa Suphi ile 14 yoldaşının 28/29 Ocak 1921 gecesi ölmelerinden sonra, gerek Almanya, Fransa, İsveç gibi Avrupa ülkelerinde kömünizmi benimsemiş Türklerin, gerekse yurt içindeki bazı yerli ve yabancı kişiler ile örgütlerin faaliyetleri ve kalıntıları, bunun çevresinde kaynaşarak, günümüzde kısaca TKP adı ile anılan ve halen varlığını sürdüren illegal komünist örgütlerin en eskisini meydana getirmiştir.

1925 tarihinde Takrir-i Sükûn Kanunu'nun çıkışı takiben tamamen illegalliteye çekilen parti, Üçüncü Enternasyonal'e bağlı olarak faaliyetini sürdürmüştür. Muhtelif tarihlerde maruz kaldığı tutuklamalara rağmen varlığını koruyabilen TKP, II.Dünya Savaşını müteakip, çok partili hayata geçiş sırasında, iki ayrı partile (Türkiye Sosyalist Partisi ve Türkiye Sosyalist Emekçi ve Köylü Partisi) meşruiyete çıkmayı denemiş, ancak bu denemeler uzun ömürlü olamamıştır.

1951 tarihinde yapılan tutuklamaların, partinin merkez komitesi mensuplarını da içine alacak boyuta erişmesini takiben yurtdışına kaçabilen TKP yandaşlarınınca önceleri Çekoslovakya'da Prag'da ve sonra Doğu Almanya'da Leipzig'de üstlenilerek faaliyet sürdürmüştür.

Şefik Hüsnü Değmer'in ölümünü takiben partinin sorumluluğunu (Parti Genel Sekreterliği) üstlenen Zeki Baştımar (Yakup Demir) ise tahliyesinden sonra yurt dışına çıkarak 1973 yılına kadar bu görevini sürdürmüştür. Mayıs 1973 tarihine kadar "TKP'nin Sesi" adlı radyo yayınları dışında kayda değer bir

faaliyetine rastlanılmayan TKP'nin Genel Sekreterliği görevi, bu tarihte Yakup Demir'den İsmail Bilen'e geçmiştir.

İsmail Bilen'in Genel Sekreter olduğundan sonra TKP tarafından *Atılım* adlı bir gazete yayınlamaya başlanmış ve TKP Merkez Komitesi'nin organı durumundaki bu gazetenin çıkarılması ile partinin her türlü faaliyetinde bariz bir tirmanış görülmüştür.

Yurt dışı ve yurt içinde, artarak devam eden bu faaliyet sonunda, eskiliğinin ve zaman içinde kazandığı tecrübelerin yanı sıra, komünist-terörist unsurların belirmeye başladığı 1970 yıllarına kadar Türkiye'nin yegâne illegal ve köklü Marksist-Leninist örgütü olması ve ayrıca silahlı mücadeleye girmeyeceği telkinini yayması, TKP'nin geniş bir yandaş kitlesi oluşturabilmesine imkan ve zemin hazırlamıştır.

Nitekim, TKP'ye yönelen son operasyon öncesinde partinin yurt dışında üç federasyon ve bir komite üyesi olan toplam 156 dernek, yayınlara ve radyoya sahip olduğu, yurt içinde ise 12 ilde bulunan illegal parti örgütlenmesi yanında, yönetimlerini değişik ölçülerde etkileyebildiği 11 dernek, 6 sendika, 2 kooperatif ve bazı legal görünüşlü siyasal partilere nüfuz ettiği söylenebilir.

Partinin amacı

TKP Tüzüğü'nde, TKP'nin yakın amacı, "Bugünkü anti-demokratik düzeni kökünden değiştirmek, memleketi yabancı boyunduruktan kurtarmak, onu NATO'dan çekip çıkarmak, Anadolu topraklarını 'atlama tahtası' dedikleri üslerden, Amerikan atom başlıklı yığınaklardan temizlemek, Türkiye'yi kölelik zincirine vuran ikili anlaşmaları yırtmaktır. TKP, çağımızın üç ana devrimci gücü olan, başında Sovyetler Birliği'nin bulunduğu sosyalist dünya ile, bütün kapitalist ülkelerde işçi

sınıfının devrimci hareketleriyle ve ulusal bağımsızlık direnişleriyle savaş bağlaşıklığını kuvvetlendirmek yolundan ayrılmaz" şeklinde ifade edilmektedir.

Uzak amacı ise "her türlü sömürüyü yok etmektir, eşitsizliği, ezgiyi kaldırmaktır, haksızlık düzenini yıkmaktır. TKP, bu yüksek ülküyü gerçekleştirebilmek, devrilen, egemenlikten atılan burjuvazinin, emperyalizmin, emekçi halkın kazanımlarını geri almak, istemlerini çiğnemek için, gericilerin karşı koyuşunu kırmak, kapitalizmden sosyalizme, sonra komünizme geçebilmek amacı ile, işçi sınıfının politik egemenliğini, proletarya diktatoryasını tarihsel bir zorunluk sayar.

"TKP, uluslararası komünist hareketin kopmaz bir parçasıdır. TKP, komünist ve işçi partilerinin danışma toplantıları kararlarına bağlıdır..." cümleleriyle ifade edilmiş bulunmaktadır.

Bu beyanlar muvacehesinde, TKP'nin amacının komünizmle idare olunan ve Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliği'ne bağımlı bir Türk devleti oluşturmak şeklinde tanımlanması değerlendirilebilecektir. Ve TKP'nin bu hedefine ulaşmaya kadar, elindeki her türlü imkânı Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliği istekleri istikametinde kullanmaya çalışacağı görüş ve iddiasındayız.

TKP'nin 1974 atılımı

1920 yılından 1951 yılına kadar aktif bir faaliyet gösteren Türkiye Komünist Partisi, 1951 yılındaki tutuklanmalar sonucu oldukça önemli sayılabilecek bir sarsıntı geçirdi ve bir süre faaliyet yönünden pasif bir görünüşe büründü. Zira, Türkiye'deki komünist faaliyetinin belli başlı liderleri, Parti Merkez Yönetim Kurulu'nun hemen hemen hepsi bu

tutuklamalarda güvenlik kuvvetlerinin eline geçti. Yargılanmaları sonucu hüküm giyen sanıkların bazıları cezalarını çekerek, bazıları çıkarılan af kanunlarından yararlanarak ve bazıları da buldukları ceza ve tutuklevlerinden kaçarak yurtdışına çıkıp yeni bir faaliyet başlattılar. Yurtdışına çıkan komünistler orada "TKP Dış Bürosu" adı altında komünizm propagandasını ve özellikle bu propagandayı 1958 yılından itibaren *Bizim Radyo* aracılığı ile ve SSCB'nin büyük desteği ile sürdürmeye başladılar.

Zeki Baştımar'ın veya takma adı ile Yakup Demir'in TKP Dış Bürosu Sekreteri olarak uzun yıllar çalışmasından sonra 1973 yılında İ.Bilen, Laz İsmail Marat'ın sekreter olmasıyla çok şeyler değişti. Öncelikle İsmail Bilen TKP Dış Bürosu adını sildi ve TKP'nin bu Dış Bürosunu doğrudan doğruya TKP Genel Merkezi durumuna getiren değişikliği yaptı ve şu anda ölmüş bulunan Aram Pehlivanan gerçek isimli, takma adı Ahmet Saydan ile S.Üstüngel'den oluşan TKP Merkez Komitesi'ni meydana getirdi. Bu çok önemli bir değişiklikti. Zira bugüne kadar kendini bir büro olarak niteleyen ve TKP içinde faaliyet gösteren bütün partililerce varlığı kabul edilen TKP'nin yurtdışı mevcudiyeti, bu tarihten sonra Türkiye'deki bütün komünist liderlerce reddedildi. Belki İ.Bilen'in de isteği buydu. Türkiye'deki komünistlere göre: Uzun seneler bu faaliyete kendini adanmış sicilli ve kendilerine göre başarı kazanmış lider komünistleri bir kalemde silmek sadece şahsi ihtiraslarını ön planda tutan menfaatperest ve bencil kişilerin yapabileceği birşeydi. Kendini bilmez mülteci gurubu ve lideri kim oluyordu da faaliyete sahip çıkıyordu? Bir TKP gerçeği varsa, bu sadece İ.Bilen kliğinin başında bulunduğu ve kendini TKP Merkez Komitesi olarak ilan eden kişilerin uhdesi altında olamaz. Ancak bizim 1973 yılından itibaren TKP olarak sözünü ettiğimiz ve edeceğimiz gurup İ.Bilen gurubu olacaktır. (1979 yılında TKP'nin Londra kanadı, R.Yürükoğlu parti isimli Nihat Akseymen'in TKP-İşçinin Sesi fraksiyon ayrılığı ileride ayrıca izah edilecektir). Bunlarla partinin bütün komünistlerin malı olduğunu iddia eden gurup arasındaki sürtüşmeye esas olan açıklamalara "muhalifler" başlığı altında ileride kısaca yer vereceğiz. Şimdi yine 1973 yılına, yani İ.Bilen'e dönelim.

TKP'nin halen Genel Sekreteri olarak bilenen İ.Bilen'in bu görevi almasından sonra Türkiye Komünist Partisi yeni bir atılım yaparak geniş çapta bir propaganda ve örgütlenme eylemine girişti. Ocak 1974 tarihi itibarıyla çıkarmaya başladığı aylık Merkez Komitesi yayın

organı *Atılım* ile de bunu vurgulamış oldu. Bu tarihe kadar zaman zaman Türkiye'de kurulan meşru siyasi partilerin arkalarında yer almasına rağmen, bu tarihten itibaren TKP'nin hiçbir siyasi partiyle ilişkisi olmadığını, zira TKP'nin 1920'lerden beri faaliyet içinde olduğunu, işçinin tek ve en güçlü siyasi örgütünün TKP olduğunu savundu. Bu tarihlere kadar yurt dışında bulunan teşkilatına TKP Dış Bürosu adını veren parti, bu tarihten sonra kendisini TKP Merkez Komitesi olarak lanse (takdim) etti. Ocak 1974 tarihine, tabir caizse, TKP'nin yeniden toparlanışından ziyade, yeniden kuruluşu adını verebiliriz. Gerçekten TKP bu tarihten sonra, 1975 yılında yeni bir tüzük ve programla karşımıza çıkmaktadır.

Ocak 1974 tarihinden itibaren Avrupa'da, özellikle Almanya, Fransa ve İngiltere'de faaliyet gösteren Türk işçi ve öğrencilerinin oluşturduğu ATTF (Avrupa Türkiyeli Toplumcular Federasyonu), TBÖK (Türkiye Barış ve Özgürlük Komitesi), ATKF (Avrupa Türkiyeli Kadınlar Federasyonu) ve FİDEF (Federal Almanya İşçi Dernekleri Federasyonu) gibi federasyonlar ve bu federasyonlara bağlı dernek, ocak veya birliklerin içinde etkinliğini arttırdı. Avrupa'da faaliyet gösteren bu legal kuruluşlara TKP'nin birer legal kuruluşu gözü ile bakılması gerçeğini ortaya çıkardı. Ayrıca, Türkiye'de TKP bir takım legal örgütlenme faaliyetlerine girişerek önce DİSK (Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu) içinde etkinliğini arttırdı ve konfederasyonu ele geçirdi. Daha sonra İlerici Gençler Derneği (İGD), İlerici Kadınlar Derneği (İKD), İlerici Liseliler Derneği (İLD) gibi gençlik ve öğrenci dernekleri kurdu. Ve TUS-DER (Tüm Sağlık Personeli Derneği), TYS (Türkiye Yazarlar Sendikası), TİB (Tüm İktisatçılar Birliği) gibi kuruluşların içine sızarak onları ele geçirdi. Ayrıca halkevleri, Ankara Barosu, TMMOB (Türkiye Mimar ve Mühendis Odaları Birliği), TÜTED (Tüm Teknik Elemanlar Derneği), Ankara Tabipler Odası, TÖB-DER (Türkiye Öğretmenler Birleşme ve Dayanışma Derneği), Çağdaş Hukukçular Derneği gibi kuruluşların da içine sızarak onları ele geçirme savaşına girişti.

Bütün bunlardan başka, gerek Avrupa'da, gerekse yurt içinde çeşitli yayın organları çıkararak etkin faaliyete başladı.

İşte bu faaliyetlerden de anlaşılacağı üzere TKP, gerçekten Ocak 1974 tarihi itibarıyla yeni bir çalışma başlatmış oldu.

1975 TKP Programı

Türkiye Komünist Partisi'nin çeşitli

konulardaki görüşleri hakkında bilgi edinebilmek için TKP'nin programına bir göz atalım. Söz konusu program partice kabul edilen ve halen yürürlükte olan son ve üçüncü programdır. Bu programa, diğer bir deyişle TKP'ye göre, öncelikle Türkiye'nin içinde bulunduğu durum nedir, onu görelim.

a. Genel durum

Programın 6. sayfasında yer alan "Genel Durum" başlığı altında şöyle denmektedir:

"Bugün Türkiye ve halkı tarihin karmaşık, çetin ve sorumlu bir aşamasını yaşıyor. Memlekette toprak ağalarıyla sarmaşan, emperyalist tekellerle bağlaşan, Holdingciliğe, tekelciliğe yükselme, finans oligarşiye dönüşme, devleti ile geçirme süreci içinde olan ve militarist klikle bütünleşen büyük burjuvazi egemenlik sürüyor.

"Bu burjuvazi dayandığı sömürü düzenini, egemenliğini ayakta tutabilmek için sık sık, faşist biçimi yöntemlere, sıkıyönetimlere başvuruyor. Büyük burjuvazinin, gericiğin bu saldırıları bütün ilerici güçlere, en başta devrimci ana güç olan işçi sınıfına, onun örgütlerine, politik, ekonomik hareketlerine, ideolojisine karşı yöneltilmiştir. Bu saldırı ulusal burjuvazinin sola açılan kanadını da ateş altına almıştır. Bu durum ve özellikle Birleşik Amerika emperyalizminin 25 yıldır Türkiye'de sürdürdüğü hegemonya, geniş emekçi yığınlarına, halka sayısız acılar, sonsuz felaketler getirmiştir.

"Büyük burjuvazinin, gerici egemen çevrelerin ve hükümetlerinin ulusal çıkarlara aykırı, halk düşmanı politikaları, memleketi emperyalistlerin saldırganlık bloklarına, NATO'lara koşmaları, halkın yararına sosyal, ekonomik, kültürel, köklü reformlar yapılmasına karşı çıkmaları süregen, derin bunalımlara yol açmıştır."

b. Ekonomik ve sosyal durum

Kısaca TKP'ye göre, Türkiye'de kapitalist yaşamı sürdüren, faşizme kucak açan, çalışan sınıfı sömüren sömürgeci bir zengin sınıf hakimiyet sürmekte ve her geçen gün Türkiye'yi yok olmaya iten bir politika izlenmektedir. Bunun yanında Türkiye ekonomik ve sosyal yönden ne durumdadır, bunu da TKP programının 9. sayfasında yer alan ekonomik ve sosyal durum başlığı altında görelim:

"Türkiye'nin doğal kaynakları zengindir. Toprakları verimlidir. İnsan gücü kaynakları biteviye artıyor. Halkımız emekseverdir, çalışkandır, yeteneklidir. Bu halk özgür, genlikli, mutlu bir yaşama düzeyine yükselmek, memleketi ekonomice, endüstrice geliştirmek için gerekli olanaklara sahiptir.

Böyleyken, Türkiye geri kalmışlıktan kurtulamıyor, halk yığınları en ağır koşullar altında adaletsizlik, yoksulluk, bakımsızlık, bilgisizlik içinde yaşıyor.

"Özel kanunlarla kendilerine sağlanan imtiyazlar, ayrıcalıklardan alabildiğine yararlanan yabancı kumpanyalar, emperyalist tekeller, Türkiye'de vurdukları aşırı kârları dışarıya aktarmakta, alıp götürmektedirler.

"Memleket ekonomisi, devlet bütçesi, Türkiye NATO'ya koşulduktan bu yana, emperyalistlerin savaş hazırlıkları, kışkırtmaları planlarına göre düzenleniyor. Bu hazırlıklara, NATO'ya, Anadolu'da açılan stratejik yollara, saldırı üslerine, Amerikan havaalanlarına, atom başlıkları yığınlarına, şimdiye kadar Türkiye hükümetleri yaklaşık iki yüz milyar harcamışlardır."

c. Savaş ödevi ve strateji

Genç TKP'ye göre kısaca, Türkiye kapitalist bir ülke olmanın yanı sıra, ekonomik ve politik bakımdan emperyalizme bağımlı bir ülkedir. Durum böyle olunca Türkiye'yi bu durumdan çekip çıkarmak, sorunlarına çözüm yolu bulmak, onu dünyanın mutlu ülkeleri arasına katmak gerekiyor. İşte, TKP Türkiye'yi içinde bulunduğu bu "korkunç" durumdan kağıt üzerine döktüğü bu program ilkeleri sayesinde çekip çıkaracağını, kurtaracağını savunuyor ve bu programın 13. sayfasında "TKP'nin savaş ödevi" başlığı altında kurtarıcı reçetesini veriyor:

"Bütün bu sorunlar, gelişmeler tarihsel bir zorunluluk olarak çözüm bekliyor. Türkiye Komünist Partisi'nin ödevi, bu gelişmeleri, yalnız nesnel biçimde anlatmak değil, işçi sınıfının, milyonlarca emekçi yığınların, halkın önünde boydan boya duran bu sorunlara çözüm yolları bulmak, bu durumu ileri bir demokratik düzenle değiştirmek için bu güçlerin savaşlarını örgütlemek ve yönetmektir.

"Bugünkü halk düşmanı düzeni, emperyalist devlere dayanan büyük burjuva-ağa ikilisinin, bu sömürgeci sınıfların egemenliğini her türlü savaş araç ve yöntemleriyle yıkmak tarihsel bir zorunluluk olmuştur. Türkiye'nin ileri demokratik bir düzene geçmesi kaçınılmazdır.

"TKP'nin yakın amacı olan bu ileri demokratik devrim düzeyine, ana devrimci güç olan işçi sınıfının öncülüğünde köy emekçilerinin, geniş orta tabakaların, devrimci aydın ve gençliğin savaş ve eylem birliğiyle ulaşılabilecektir.

"Bütün bu güçlerin ulusal demokratik cephe birliği, bu amaca ulaşmada tarihsel bir rol oynayacaktır. Bu aşamada bütün ulusal, demokratik, anti-emperyalist, anti-feodal dönüşümler gerçekleştirilecektir.

"TKP'nin uzak amacı, Türkiye'de sosyalizmi kurmaktır. Ancak, sosyalist bir devrim sonucunda temel üretim araçlarının kamulaştırılmasıyla, burjuva

devlet mekanizmasının baştan aşağı yıkılmasıyla, proletarya egemenliğinin, emperyalizmin, burjuvazinin saldırılarına karşı proletarya diktatoryasının, sosyalist demokrasinin kurulmasıyla, Türkiye ve halkımız her türlü sömürü ve zorbalık biçimlerinden kurtulabilir. Ancak o zaman memleketin üretim güçleri sınırsız bir gelişme, halkın yaşama düzeyi sistemli bir yükselme yoluna girebilir. Baskının, sömürünün, ezginin, zorbalığın her türlü kökünden kazınabilir. Türkiye'de yaşayan halkların gerçek kardeşlik ve dostluğu kurulabilir."

Bu bölüm, açıkça görüldüğü üzere, TKP'nin görüş ve faaliyetleri açısından bizlere birçok şeyler ifade etmektedir. Yeri gelmişken bu görüş ve faaliyetleri açıklamak ve bazı saptamalarla bunlara açıklık getirmeye çalışmakta fayda vardır.

1. Öncelikle belirtmek gerekirse, bu bölüm bize TKP'nin stratejisini açıklamaktadır. Daha önce, TKP'nin, Türkiye'nin içinde bulunduğu durumu "genel durum" başlığı altında açıklayan görüşünü vermiş ve sadece kendisinin bu durumdan Türkiye'yi çekip çıkaracağını belirttiğine işaret etmiştik. TKP'nin kendi ifadesine göre bu çekip çıkarmaya "ileri demokratik düzene geçme" denilmektedir. Bu geçiş "ileri demokratik devrim" adı verilmektedir. İleri demokratik devrim, komünist literatürde burjuva demokratik devrim, veya uzun yıllardır Türkiye'de Mihri Belli'nin tekelinde kabul edilen milli demokratik devrimden ayrı bir şey değildir. TKP'nin zaman zaman bu devrime "ileri demokrasi aşaması" veya "ulusal demokratik devrim" adını da verdiği yayın organlarında rastlanmaktadır.

İleri demokratik devrim, kısaca ülkenin halkını, emekçi sınıfını sömürgeci para babalarının, toprak ağalarının ve bunların dayandığı emperyalist yabancı kumpanyaların ortadan kaldırılmasını, faaliyetlerini serbestçe sürdürebilmek için uyguladıkları şiddet, zulüm ve baskılara son verilmesini ve üreten sınıfın refahını köstekleyen anti-demokratik kanunlar yerine demokratik kanunların, düzenin getirilmesini amaçlayan ve nihayet işçi sınıfının diktatoryası için gerekli zemini hazırlayan bir devrim olacaktır. Bu devrim TKP'nin yakın, yani ilk amacıdır. İkinci yani uzak amaç ise, sosyalist devrimdir. Sosyalist devrim ise temel üretim araçlarının kamulaştırılması, burjuva devlet mekanizmasının baştan aşağı yıkılması, proletarya diktatoryasının kurulması, kısaca ve açıkça komünizmin getirilmesidir.

2. TKP, yukarıda sözü edilen yakın amaç ileri demokratik devrim düzeyine ulaşmada ana güç olarak işçi sınıfı öncülüğünde köy emekçilerinin, geniş

orta tabakaların ve devrimci aydın ve gençliğin savaş ve eylem birliğinden yararlanılacağını belirtmektedir. Ve "bütün bu güçlerin Ulusal Demokratik Cephe birliği, bu amaca ulaşmada tarihsel bir rol oynayacaktır" ifadesi, bir süre Türkiye'de gündemde kalmış Ulusal Demokratik Cephe'yi (UDC) ortaya atan Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu'nun (DİSK) ve onun peşinden giden kuruluşların ve kişilerin nereden kaynaklandıklarının açık ve seçik bir delilidir.

3. "... Türkiye'de yaşayan halkların gerçek kardeşlik ve dostluğu kurulabilir" ibaresinden de kolayca anlaşılacağı üzere, TKP bir yandan kardeşlik ve dostluk çıkırtkanlığı yaparken, diğer yandan Türk halkının değil *halkların* yaşadığını öne sürerek gizli bir bölücülük içinde olduğunu ortaya koymaktadır.

4. "... burjuvazinin saldırılarına karşı proletarya diktatoryasının, sosyalist demokrasinin kurulmasıyla, Türkiye ve halkımız her türlü sömürü ve zorbalık biçimlerinden kurtulabilir." İşte bir çelişki de bu ibarede gizli. Bir yandan sınıf ayırımına karşı çıkacaksınız, sosyalist demokrasiden söz edeceksiniz ve bütün bunlardan sonra bir sınıf ayırımı yaparak işçi sınıfının diktatörlüğünü şart koşacaksınız ve adına *demokrasi* diyeceksiniz. Bu görüş doğrudan doğruya TKP'nin görüşü değildir, *komünizmin* görüşüdür.

Türkiye halkının bugünkü savaşı ve uluslararası koşullar

TKP Programının bu başlık altındaki kısmında ise özetle şöyle deniyor:

"Çağımızın başlıca niteliği karşıt iki toplum sisteminin, kapitalizm ile sosyalizmin mücadelesidir. Bu çatışma alanı bütün dünyadır. Toplum yaşamının bütün temel alanları, ekonomi, politika, ideoloji ve kültürdür. İnsanlığın, büyük Ekim Sosyalist Devrimiyle Rusya'da başlayan sosyalizme geçişi, Birleşik Amerika'ya karşı özellikle yürüttüğü çetin savaşlarıyla gerçekleşiyor. TKP, sosyalizme yönelik, işçi sınıfının hegemonyasına dayanan ileri demokratik bir düzen kurmak için, parlamento- içi, parlamento-dışı, zamanın koşullarına, kuvvetler dengesine uygun bir savaş stratejisi ve taktiği uygular. Ve bu savaşlarda her tür yöntemleri, legal-ilegal olanakları, örgüt biçimlerini araç ve silahları kullanır. Emperyalizmin girişeceği her şiddet hareketine karşı, devrimci vurucu eylemlerle karşılık verir."

Türkiye'de kapitalist gelişme

"Türkiye egemen sosyal sistemi kapi-

talizm olan bir ülkedir. Emperyalist tekellerle bağlaşan, devlet kaynaklarıyla desteklenen büyük özel sektör, ulusal gelirin en büyük payını yutuyor. Böylece tekelleşme süreci içinde olan bu burjuvazi bütün devlet organlarına, mekanizmasına egemen oldu. Büyük sermayenin finans-oligarşiye yükselme süreci, tekelleşmesi küçük burjuvazinin yıkımını hızlandırdı. Bu tekelleşme onun da zararına oldu. Öte yandan bu süreç, yalnız işçi sınıfıyla burjuvazi arasındaki uzlaşmaz ilişkileri değil, burjuvazinin kendi içindeki, büyük tekelci burjuvazi ile yıkıma uğrayan burjuvazi arasındaki çatışmaları, savaşımı da sertleştirdi. Orta tabakaların, milli burjuvazinin anti-emperyalist, anti-feodal ve anti-faşist yönü daha da ortaya çıktı. Bu gelişme işçi sınıfının, köylülerin, ulusal ve sosyal kurtuluş savaşında yeni yeni müttefikler kazanmasına, ulusal demokratik bir cephe hareketinin doğmasına elverişli bir ortam yaratıyor."

İleri demokrasi

Programın bu başlık altındaki kısmında özetle, TCK'nun 141, 142 ve 146 gibi maddelerinin kaldırılması istenmekte ve Türkiye Komünist Partisi'nin Leninci ilkelere bağlılığı sonucu *ulusal azınlık* diye bir ifade kullanılıp, parantez içerisinde, "Kürtlere, Lazlara tam demokratik haklar tanınmalı" denilerek bölücülük tezgahlanmaktadır.

Ve nihayet program şöyle son bulmaktadır:

"TKP amacına varabilmek için en başta işçi-köylü bağlaşıklığını kurmak zorundadır. TKP bununla birlikte, halkın bütün emekçi tabakaları ile de bağ kurmalıdır. Yukarıda sözü edilen ödevlerin yerine getirilebilmesi için, emperyalizme ve memleket içinde emperyalizmin politikasını yürütenlere karşı, büyük sermaye ve toprak ağaları oligarşisine karşı ulusal demokratik cepheye bütün halkın sağlam birliği ve birleşik mücadelesi gerekir. Bu cephe, proletaryanın, köylülerin, aydınların, orta tabakaların kendi hakları uğrunda verdikleri ortak savaş sürecinde meydana gelir. TKP, ulusal burjuvazinin emperyalizme, gericiğe, faşizme karşı her ileri adımını destekler. Ulusal burjuvazinin ilerici politik, sosyal örgütleriyle işbirliği ve ittifaklar kurmak yollarını arar. Türkiye Komünist Partisi, derin ve ağır gizlilik koşulları içinde savaşıyor. Bu program TKP'nin, bütün komünistlerin, komünistlere yakın olanların, bütün ilericilerin, işçi sınıfının ve bütün halkın ortak çabaları, ortak savaşı ile gerçekleşecektir." (Ürün Yayınları'nın 1978 Mart'ında Türkiye Komünist Partisi Programı olarak yayınlanan 26. sayısının ve sanıklardan Erden Akbulut'un evinde yapılan aramada bulunan emanetteki nüshasından aktarılmıştır.)

Örgütsel yapı

Elde edilen bilgilere göre TKP'nin halen, Merkez Komitesi, Politik Büro (Polit-büro), Türkiye sorumluluğu, yöre komiteleri, il komiteleri, bölge komiteleri, semt komiteleri ve hücreler şeklinde örgütlendiği ifade edilebilir.

a. Merkez Komitesi

Genel merkezi Doğu Almanya'daki Leipzig şehrinde olduğu bilinen Parti Merkez Komitesi'nin (İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı 1 Nolu Askeri Mahkemesince 2.7.1981 ve 981/1820 Askeri Savcılık esas numarasıyla hakkında dava açılan Mustafa Oktay ifadesinde, Leipzig'de TKP'nin çıkarmakta olduğu dergide 1,5 yıl süreyle çevirmenlik yapıp, yöneticileri olan İsmail Bilen, Zeki Baştınar, Fahri Erdiç ve Aram Pehlivanian ile ilişkide bulunduğunu ve görüş ayrılığı nedeniyle partiden ihraçla Leipzig'den ayrıldığını söylemiştir) tesbitlere göre 31 üyesi olduğu ortaya çıkmıştır.

Şimdiye kadar Merkez Komitesinde görev yaptığı anlaşılan şahıslar ve örgütsel durumları şöyledir:

1. İsmail Hakkı Bilen. Parti adı: Marat. Görevi: TKP Genel Sekreteri.
2. Veysi Sarısozen. Parti adı: Hasan Zaro. Görevi: Ajitasyon-propaganda genel sorumlusu.
3. Aydın Meriç. Parti adı: Hasan Erdal. Görevi: Türkiye ile TKP Polit-Bürosu arasında koordinatör. Teknik ve özel işler sorumlusu.
4. Mehmet Aydan Bulutgil. Parti adı: Ali Sapancı. Görevi: Politik yönlendirme, TİP-TSİP-CHP sol kanat parlamenterler ile UDC politikası doğrultusunda ilişkileri yönlendirme, Marmara Yöre Komitesi ilişkileri yönlendirme sorumlusu.
5. Yaşar Nabi Yağcı. Parti adı: Kutlu. Görevi: Türkiye Genel sorumlusu. İstanbul ve Trakya Yöre Komitesi yönlendiricisi.
6. Bekir Sıtkı Çoşkun. Parti adı: Duman. Görevi: Merkez Sendikalar Komitesi Sekreteri.
7. Günül Taylan (Diñçer). Parti adı: Aktuna. Görevi: Merkezi Kadın Komitesi Sekreteri.
8. Erdal Talu. Parti adı: Koçak. Görevi: Meslek Örgütleri Genel sorumlusu.
9. Metin Gür. Parti adı: Selim. Görevi: F.Almanya Parti Örgütleri sorumlusu.
10. Güray Tekin Öz. Parti adı: Yiğit. Görevi: İç Anadolu Yöre Komitesi Sekreteri.
11. Çağatay Günel. Parti adı: Önder Kaynak. Görevi: İç Anadolu Yöre Komitesi üyesi.
12. Cemal Kıral. Parti adı: Yıldırım.

- Görevi: Ege Yöre Komitesi Sekreteri.
13. Mehmet Karaca. Parti adı: Dilek. Görevi: Merkez Sendikalar Komitesi üyesi.
 14. Mustafa Demir. Parti adı: Yelkenci. Görevi: Batı Avrupa parti örgütleri genel yönlendiricisi.
 15. Ali Durak. Parti adı: Şiko. Görevi: Yöre sekreteri koordinatörü, Batı Berlin parti örgütü yönlendiricisi.
 16. Feridun Aksın. Parti adı: Şahin. Görevi: Fransa parti örgütleri sorumlusu.
 17. Ulvi Oğuz. Parti adı: Sarıca. Görevi: Marmara Yöre Komitesi Sekreteri.
 18. Şeref Yıldız. Parti adı: Akın. Görevi: Doğu Anadolu Yöre Komitesi Sekreteri.
 19. Kemal Kervan. Parti adı: Bindallı. Görevi: Prag'da *Barış ve Sosyalizm Sorunları* dergisi temsilcisi.
 20. İbrahim Cihan Şenoğuz. Parti adı: Ölmez. Görevi: Doğu Karadeniz Yöre Komitesi Sekreteri.
 21. Birol Başören. Parti adı: Erol Dilligil. Görevi: Marmara Yöre Komitesi üyesi. Kocaeli İl Komitesi Sekreteri.
 22. Mehmet Bozışık. Parti adı: İsa. Görevi: ...
 23. Aybars Bentürk. Parti adı: ... Görevi: Batı Berlin parti örgütleri sorumlusu.
 24. Turgut Metin Öztürkoglu. Parti adı: Nuri Duvarcı. Görevi: Çukurova Yöre Komitesi Sekreteri.
 25. Alp Rahmi Otman. Parti adı: Kaya. Görevi: Merkez Komitesi Sekreteri.
 26. Şeref Baş. Parti adı: Cazgır. Görevi: Doğu Anadolu Yöre Komitesi üyesi.
 27. Adil Demirci. Parti adı: Erdem. Görevi: Merkez Gençlik Komitesi Sekreteri.
 28. ...Parti adı: Musa Ölmez. Görevi: Türkiye sorumlusu yardımcısı, İstanbul ve Trakya Yöre Komitesi üyesi.
 29. Aram Pehlivanian. Parti adı: Ahmet Saydan. Ölü.
 30. Nihat Akseymen. Parti adı: R.Yürükoğlu. İhraç edildi.
 31. Haluk Yurtsever. Parti adı: ... İhraç edildi.
- Bunlardan Ahmet Saydan takma adını kullanan Aram Pehlivanian 13 Aralık 1979 tarihinde ölmüştür. Nihat Akseymen ise partiden ayrılarak TKP-İşçinin Sesi veya TKP-İngiltere gurubu, Yürükoğlu gurubu gibi adlarla anılan hizbi oluşturmuştur.
- Yukarıda sayılan Merkez Komitesi üyelerinden Mehmet Aydan Bulutgil, Çağatay Günel, Ulvi Oğuz, Birol Başören, İbrahim Cihan Şenoğuz, Turgut Metin Öztürkoglu, yakalanmış, Şeref Baş adındaki kimse de yakalanmış olmakla beraber teşhiste Cazgır parti adlı Doğu Anadolu Yöre Komitesi üyesi olan ve aranan Şeref Baş olduğu kesinlik

kazanmamıştır.

Merkez Komitesi'ne bağlı bürolar konusunda ise Çukurova Yöre Sekreteri Turgut Metin Öztürkoğlu'nun ifadesinden bilistifade:

Parti merkezinde Polit-Büro'ya bağlı olarak propaganda-ajistasyon, örgütlenme, teknik işler, redaksiyon, ulusal azınlıklar büroları ile kongre hazırlıkları komisyonunun faaliyet gösterdiği,

-Propaganda-Ajistasyon Bürosu'nun Veysi Sarısözen tarafından yönetildiği,

- Örgütlenme Bürosu'nun yurtdışı sorumluluğunun Mustafa Demir, yurtiçi sorumluluğunun ise Yaşar Nabi Yağcı adlı Merkez Komitesi üyeleri tarafından deruhte edildiği,

- Kadir parti adlı kimsenin Teknik İşler Bürosu'nun yurt içindeki sorumlusu olduğu, anılan büronun yurtdışı sorumluluğunun Aydın Meriç tarafından yürütüldüğü,

- Redaksiyon Bürosu'nun yurtdışı sorumlusunun Veysi Sarısözen olduğu,

- Ulusal Azınlıklar Bürosu'nun yurt dışında Polit-Büro üyesi Ali Durak, yurt içinde ise Doğu Anadolu Yöre Komitesi Sekreteri Şeref Yıldız ile Cazır parti adlı Şeref Baş tarafından yönlendirildiği,

- Kongre Hazırlıkları Komisyonu'nun, kongrenin toplanacağı dönemlerde oluşturulduğu ve doğrudan Genel Sekreter İsmail Bilen'e bağlı olduğu yolunda bilgiler elde edilmiştir.

b. Politik Büro (Polit-Büro)

Politik Büro İsmail Bilen'in Genel Sekreterliği altında: Ali Durak, Yaşar Nabi Yağcı, Mehmet Aydan Bulutgil, Mustafa Demir, Aydın Meriç, Veysi Sarısözen olmak üzere 7 kişiden oluşmaktadır. Bunlardan sadece Mehmet Aydan Bulutgil yakalanmıştır.

c. Türkiye sorumluluğu

TKP Tüzüğünde bulunmamakla birlikte operasyonlarda yakalanan şahısların ifadelerinden anlaşıldığına göre, Türkiye'deki parti faaliyetlerinin daha rahat ve düzenli bir şekilde yürütülmesini temin için 1978 yılından itibaren Türkiye sorumluluğu ihdas edilmiştir. Bu kadro ile ilgili olarak, bölüm sorumlusunun Yaşar Nabi Yağcı, yardımcısının Mehmet Aydın Bulutgil olduğu, Merkez Komitesi üyesi 6 kişiden oluştuğu ve parti merkeziyle irtibat, politik gelişmeler, propaganda, Batı Avrupa ile ilişkiler hususlarının Erdal Talu, Mehmet Aydan Bulutgil, Mustafa Demir ve Ali Durak adlı kimseler tarafından üstlenildiği anlaşılmıştır.

d. Yöre komiteleri

TKP Tüzüğünde yöre komitelerine

ilişkin herhangi bir hüküm mevcut değildir. Yakalanan şahısların ifadelerinden edinilen bilgilere göre yöre komiteleri 1978 yılı başlarında oluşturulmuştur. İl komitelerinin üzerinde yer alan bu komitelerde görevlerin komite üyelerine göre dağılımı şöyledir: Sekreterlik ve örgütlenme sorumlusu, demokratik kitle örgütleri sorumlusu, ajistasyon-propaganda sorumlusu, ideolojik işler sorumlusu. Yedi adet olduğu belirlenen yöre komiteleri ise şunlardır: Çukurova Yöre Komitesi, Ege Yöre Komitesi, İç Anadolu Yöre Komitesi, Doğu Anadolu (Kürdistan) Yöre Komitesi, Doğu Karadeniz Yöre Komitesi, Marmara Yöre Komitesi, İstanbul ve Trakya Yöre Komitesi.

Çukurova Yöre Komitesi mensuplarından: Turgut Metin Öztürkoğlu, Kenan Öztürk, Aziz Cuydur, Mehmet Salmanoğlu, İç Anadolu Yöre Komitesinden: Çağatay Günel, Doğu Karadeniz Yöre Komitesinden: İbrahim Cihan Şenoğuz, Naim Gemrik, Marmara Yöre Komitesinden: Ulvi Oğuz, Birol Başören, Oktay Zor yakalanmıştır.

Yöre komitelerinin fonksiyonunun ise, daha üst seviyedeki Türkiye sorumlularının TKP Merkez Komitesi'nin bir devamı sayılabileceği noktasından hareketle, il komiteleriyle Merkez Komitesi arasındaki bağlantıyı sağlamak olduğu söylenebilir.

Yöre komitelerinin yanı sıra İstanbul'un, parti faaliyetleri açısından ayrı bir bölge (metropol) olarak ele alındığı, Türkiye'deki TKP faaliyetlerinin merkezi olduğu ve sorumluluğunun firardaki Yaşar Nabi Yağcı tarafından yürütüldüğü anlaşılmıştır.

Operasyonlar sırasında yakalanan Polit-Büro üyesi Mehmet Aydan Bulutgil'in ifadesine göre de İstanbul ve Trakya bölgesinin ayrı bir yöre kabul edildiği, bu yöreye Kırklareli, Tekirdağ ve Edirne illerinin bağlı olduğu, TKP Türkiye ve İstanbul sorumlusu Yaşar Nabi Yağcı'nın ayrıca Trakya Yöre Komitesi Sekreterliğini de yürüttüğü ortaya çıkmıştır.

e. İl komiteleri

İl komiteleri, buldukları il dahilindeki çeşitli parti birimlerinin üst organı durumundadırlar. Yöre komitelerine bağlı olarak faaliyet gösterirler. İl komiteleri, bağlı alt birimlerin üyelerinden oluşmaktadır. Olağanüstü durumlarda il komitesi üyeleri Merkez Komitesi tarafından da atanabilmekte, genellikle dört kişiden oluşmakta, ihtiyaca göre 7'ye kadar çıkarılabilmekte ve gerektiğinde sekreterle birlikte üç üyeden kurulu yürütme bürosu oluşturabilmektedir.

İl komitelerinin görevleri arasında, parti kongresinin, Merkez Komitesinin ve Polit-Büro'nun kararlarını, partinin politikasını, kendisinin eylem çerçevesi, çalışma sınırları içerisinde yürütmek, Merkez Komitesinden gelen bütün önerileri uygulamak, yeni yeni örgütler kurmak, partiye yeni kadrolar yetiştirmek, bulunduğu ilin özelliklerini, yığınların eğilimlerini, hareketlerini göz önünde tutarak kendisine somut çalışma planı hazırlamak hususları bulunmaktadır. Diğer yandan, il komitesindeki görevlerin; örgütlenme, komite kasası, gizli teknik, basın-yayın, propaganda-ajistasyon ve yığın işleri şeklinde planlandığı beyanlardan anlaşılmaktadır.

İfadelerden çıkarılan bilgilere göre 20 il komitesi tesbit edilmiş, mevcut illerimizin tamamının bu 20 yöre komitesine (Çukurova 6, Ege 10, İç Anadolu 13, Doğu Anadolu 17, Doğu Karadeniz 8, Marmara 13) bağlandığı, 20 ilin dışında kalanlarda ise il komitelerinin oluşturulduğu anlaşılmıştır.

(Yukarıdaki paragrafın anlamsızlığı İddianame'nin kendisinden geliyor — İ.S.)

f. Bölge komiteleri

Partinin il komiteleri altında bulunan birimleridir. Ve partinin il, bucak ve köylerdeki temel örgütlerini, komitelerini yöneten organdır. Gizlilik nedeniyle 5 üyeyi geçemez. Fabrikalarda, maden ocaklarında, çalıştığı bölgenin özelliklerini göz önüne alarak köy öğretmenleri arasında, uyanık köylüler arasında partinin politikasını yaymak ve örgüt kurmak, yığın çıkışlarını, köylü hareketlerini örgütlemek, önyak olmak eylemlerine önem verir. Komitenin görevleri üyeleri arasında bölüşülür. Sekreter örgüt işlerine bakar, hem alt, hem üst örgütlerle bağları sağlar, üyelik aidatlarını toplar, kasa tutar. Komitenin toplantılarını düzenler. Sekreter adayını il komitesi gösterir ve seçilen komiteyi il komitesi onaylar. Yılda bir genel toplantısı yapılır. Tahkikat seyrine göre, bugüne kadar tesbit edilebilen bölge komitelerinden bazıları şunlardır: Bursa İl Komitesi'ne bağlı İnegöl Bölge Komitesi, Zonguldak İl Komitesi'ne bağlı Çaycuma Bölge Komitesi, vb. ... Bölgemizde de Alibeyköy Bölge Komitesi tesbit edilmiştir.

g. Semt komiteleri

Bölge komitelerinin altında yer alan ve en az üç kişiden oluşan parti birimleridir. Mahalli özelliklere ve ihtiyaçlara göre oluşturulan semt komiteleri, kendilerine bağlı temel örgütlerin (hücrelerin) temsilcilerinden oluşur. Sekreter, propaganda, yayın işleri görevlisi, yığın

örgütleri görevlisi şeklinde görev bölümü vardır.

H. Temel örgütler (hücreler)

Semt komitelerinin altında yer alan ve üçer kişiden oluşan temel örgütler, bir diğer deyişle hücreler, toplumun akla gelebilecek her vasat ve kesiminde oluşturulmaktadır. Bu cümleden olmak üzere TKP'nin legal derneklerde, fabrikalarda, mahallelerde, devlet dairelerinde hücreler oluşturduğu, 12 Eylül'den sonra Parti merkezinden gelen talimat üzerine hücrelerin faaliyetlerinin durdurulduğu anlaşılmıştır.

Parti üyelerinin eğitilmesi

TKP'nin, mensuplarını, bağlı buldukları hücreler içinde, belirli kitap veya dökümanları okutmak suretiyle eğittiği gibi, partinin Merkez Komitesi'nce tesbit edilen güvenilir üyelerini Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliği'nde, Moskova'daki Parti Okulu ve Toplumsal Bilimler Enstitüsü'ne eğitim için gönderdiği, ayrıca Bulgaristan'ın merkezi olan Sofya'da da partinin bir okulunun bulunduğu müteaddit itiraf-lanarak anlaşılmaktadır.

Merkez Komitesi'nce eğitime gönderilmesi kararlaştırılan partililere gerekli direktif, kademeler vasıtası ile intikal ettirilmektedir. Genel olarak, eğitime gönderileceği yolunda direktif alan partili kimse, bir turist pasaportu çıkararak İstanbul'a gitmekte, orada kendisine eğitim sırasında kullanacağı bir takma ad verilmekte, sonra İstanbul'dan Sofya'ya gönderilen şahsın pasaportuna, sonradan çıkarılabilecek şekilde sayfalar ilave edilmektedir. Eğitime giden partili buradan Moskova'ya intikal etmekte ve Moskova'da gerçek kimliğini açıklamaya yarayacak her türlü şahsi vesika ve bu arada pasaportu da elinden alınmakta, kursun bitimine kadar kendisine verilmemektedir.

Takriben 20'şer kişilik guruplar halinde eğitime tabi tutulan bu kimse-lere öğretilen dersler meyanında, teori, taktik, ekonomi politik, Sovyetler Birliği Komünist Partisi tarihi, felsefe, sosyal psikoloji ve illegalite konuları da bulunmaktadır.

Bunlardan illegalite dersinde, parti toplantılarının yerlerinin seçimi, parti toplantılarının güvenliği, randevuların bağlanması ve buluşma yerlerinin özelliği, randevularda kullanılacak parola ve işaretler, parti evlerinin tutulma özellikleri, polis takibine karşı tedbirler, parti bilgilerinin ulaştırılması ve mikro-film tekniği, yayın ve haber ulaştırmada kullanılacak noktalar, kuryelerin dikkat

etmesi gereken konular, illegal partilerin örgütlenme şekillerinden örnekler hususlarında eğitim verildiği, yakalanan şahısların ifadeleri terki-binden anlaşılmaktadır.

Moskova'da üyelere sağlanan eğitim iki kademeli olup birincisi, ideolojik bilinç seviyesi düşük işçilerin ve diğer parti üyelerinin yetiştirilmeleri amacıyla matuf olmak üzere 6,5 ay süreyle yapılan eğitimidir. Diğer ise, daha ziyade bilinç seviyesi yüksek partililerin ihtisas mahiyetinde tabi tutuldukları 2,5 aylık bir kurstur.

Kurs süresince, iştirak edenlere 150 Sovyet para birimi ruble aylık verildiği, kursiyerlerin bütün masraflarının SSCB tarafından karşılandığı, kurs bitiminde Doğu Almanya'ya gittikleri, burada kendilerine pasaportlarının iade edildiği, Moskova'da eğitim gördüklerini gösterebilecek her hangi bir malzeme ve döküman bulunmaması gayesini teminen sıkı bir aramadan geçirildikleri, yurda dönüşlerinde neden Doğu Almanya'dan uçağa bindikleri yolunda bir soruyla karşılaşmaları halinde "bu hat daha ucuz olduğu için tercih ettim" şeklinde cevap vermeleri yolunda talimatlandırıldıkları ve bu kurslarla ilgili olarak, TKP'nin önemli görevlere namzet ararken öncelikle SSCB'de eğitim görmüş üyeleri tercih ettiği, öncelik tanıdığı neticesine varılmıştır.

Partililerin, eğitim sırasında öğretilenlerden, özellikle illegal faaliyet dersi konularını pratik çalışma sırasında tatbik ettikleri anlaşılmıştır. Bu cümleden olmak üzere:

— Buluşmaların önceden programlandığı, işaret ve parolaların tesbit edildiği, tahakkuk etmemesi halinde alternatif buluşmanın da kararlaştırıldığı,

— il komitesi ve daha üst seviyedeki komite mensuplarının partiye ilişkin faaliyetlerle ilgili seyahatleri sırasında görevli bir partili tarafından takip edildiği,

— parti içi muhaberenin temininde kodlamalara yer verildiği, yöre komitelerinden itibaren yazılı raporların mikro film haline getirilerek üst birime ulaştırıldığı,

— Merkez Komitesi kararlarının da keza mikro-filmler halinde iletildiği anlaşılmaktadır.

TKP'nin aldığı güvenlik önlemleri

İllegal faaliyet göstermesi dolayısıyla TKP yönetiminin, örgütün güvenliğine birinci planda önem verdiği bir vaki'dir.

Son TKP operasyonlarından önce Merkez Komitesi'nin genel mahiyetteki bazı direktiflerini radyolar (TKP'nin Sesi ve Bizim Radyo) vasıtası ile ve bu

radyo yayınları sırasında kodlu veya şifreli olarak parti birimlerine duyurduğu hususu, yakalanan sanıkların ifadeleriyle, her iki parti radyosunun müstaceriyet arzeden ve parti güvenliğini alâkadar eden konularda bir ikaz aracı olarak kullanıldığı keyfiyeti de açıklık kazanmıştır.

Nitekim, ele geçirilen Turgut Metin Öztürkoğlu, Çağatay Günel, Mehmet Aydan Bulutgil gibi üst kademedeki şahıslar, beyanları sırasında; parti merkezinden, TKP'nin Sesi radyosunda Nazım Hikmet'in kendi sesinden "Sal-kım Söğüt", "Kerem Gibi" ve "Hava Kurşun Gibi Ağır" şiirlerinin yayınlanması halinde, bunun TKP'ye ilişkin tutuklamaların başlayacağına işaret edeceğinin kendilerine bildirildiğini açıklamışlardır.

Diğer taraftan:

— kadroların güvenliği ile merkezi planda örgütlenme bürosunun, iller düzeyinde ise sekreterin görevli olduğu,

— örgütün güvenliğinden, sağlam örgütlenmenin kurulmasından, yatay ilişkilerin olmamasından, belli bir örgüt biriminde sık sık üye değişimi yapılmamasından amaçlandığı,

— partililerin güvenliği için, toplantı yerlerinin mutlaka önceden tesbit edilen kişiler tarafından kontrol edilmesi şeklinde bir talimatın mevcut olduğu,

— 12 Eylül hareketinden sonra Merkez Örgütlenme Bürosu'nun partinin yapısını incelediği ve durumun hiç ümit verici olmadığını tesbit ettiği, kadroların ciddi bir tutuklamadan yüzde 80 oranında kayıp vereceğini yöre sekreterlerine bildirdiği,

— ayrıca, muhtemel bir tutuklanmaya önlem olarak belirlenen, yöre komitelerinin, doğrudan, ayrıca her ilden birer kişiden başlamak üzere hiç değişir olmamış ve parti birimlerinde görev almamış unsurlardan oluşan bir yedek kadro kurulup belli bir parola ile sorumluları vasıtası ile parti merkezine bağlanması hususlarını içeren talimatın Şubat-Mart 1981 aylarında yöre komitelerine gönderildiği,

— 12 Eylül'ü takiben partinin yönetim kademelerine üye alınmasının durdurulması, kadroların muhafazası, ikili buluşmalar dışındaki bütün temasların kesilmesi, hücrelerin dağıtılması, faaliyete ara verilerek parti kadrolarının güvenliğinin sağlanması yolunda genel bir emir verildiği,

— harekattan bir-iki ay sonra parti merkezinden yöre ve il komitesi sekreterlerine, yakalanmaları konusunda en küçük bir tereddütleri olduğu zaman İstanbul'a yerleşmeleri talimatı verildiği hususları da yakalanan şahısların açıklamaları meyanındadır.

(Devam edecek)